

Agricultural Policies in OECD Countries: Monitoring and Evaluation 2007

Summary in Slovak

Poľnohospodárska politika krajín OECD: monitorovanie a hodnotenie 2007

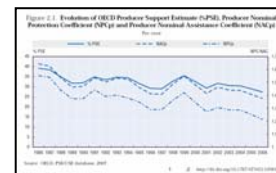
Zhrnutie v slovenčine

- *Poľnohospodárska politika krajín OECD* ponúka aktuálne odhady poľnohospodárskej podpory v oblasti OECD, ako aj analýzu poľnohospodárskej politiky jednotlivých krajín.
- Správa ukazuje, že aj keď štátna podpora poľnohospodárstva v oblasti OECD od osemdesiatych rokov 20. storočia klesla, stále ostáva vysoká, hoci jej výška sa v jednotlivých krajinách dosť líši.
- Správa takisto skúma nedávny výrazný vývoj v poľnohospodárskej politike vrátane zmien v spoločnej poľnohospodárskej politike Európy a reforiem v Japonsku a Kórei, ako aj možný budúci vývoj v poľnohospodárskej politike USA a Švajčiarska.

Poľnohospodárska politika v roku 2006 sa realizovala v kontexte všeobecne silnejších svetových cien poľnohospodárskych komodít a pretrvávajúcej slabosti amerického dolára. Na domácom poli zahŕňala reforma ďalšie oddelenie podpory v Európskej únii pomocou Schémy jednotnej platby. Kórea aj Japonsko nedávno schválili reformné opatrenia politiky, kým Spojené štáty práve navrhujú novú farmársku legislatívu, ktorá má nahradiť súčasný Farmársky zákon. Mnoho krajín vytvára politiky na podporu výroby biopalív. Pri pokračujúcich rokoch týkajúcich sa Rozvojovej agendy z Dohy sa zatiaľ nepodarilo dosiahnuť dohodu napriek rozsiahlym rozhovorom a výsledkom je, že situácia v multilaterálnej obchodnej politike ostala zväčša nezmenená.

V rámci podielu hrubých farmárskych výnosov odhadovaná úroveň podpory v oblasti OECD (% PSE) klesla z priemerných 38 % príjmov v rokoch 1986 – 1988 na 29 % v rokoch 2004 – 2006. V roku 2006 bolo % PSE 27 %, teda o 2 percentuálne body menej ako v roku 2005. V úrovni podpory poľnohospodárskych výrobcov v rámci celej OECD však od konca 90. rokov 20. storočia nenastala výrazná zmena. V nedávnom období nastal postup v spôsobe poskytovania podpory výrobcov – zreteľným odklonom od opatrení súvisiacich s výrobou špecifických tovarov. Napriek značnému zníženiu však opatrenia súvisiace s produkciou stále dominujú podpore výrobcov vo väčšine krajín. Takisto bol zaznamenaný len obmedzený pokrok k politike zamierenej na jasne stanovené ciele a príjemcov. Lepšie vytyčovanie cieľov politiky by zvýšilo jej účinnosť pri plnení domácich cieľov, posilnilo efektívnosť a zlepšilo transparentnosť.

[Graf 2.1. Vývoj Odhadutej podpory poľnohospodárskych výrobcov \(% PSE\), Koeficientu nominálnej ochrany \(NPCp\) a Koeficientu nominálnej pomoci \(NACp\)](#)

Napriek určitému zníženiu je poľnohospodárstvo OECD naďalej charakterizované vysokou podporou

V roku 2006 sa podpora výrobcov v oblasti OECD odhadovala na 268 miliárd USD alebo 214 miliárd EUR a tvorila 27 % farmárskych tržieb. V období od 2004 – 2006 sa v porovnaní s rokmi 1986 – 1988 znížila podpora v podobe podielu farmárskych tržieb. Spolu s podporou všeobecných služieb pre poľnohospodárstvo, ako napríklad vývoj, infraštruktúra, inšpekcia, marketing a propagácia, bola celková odhadnutá podpora poľnohospodárskeho sektoru (% TSE) v rokoch 2004 – 2006 rovná 1,1 % HDP OECD, čo je menej ako polovica priemeru z rokov 1986 – 1988, ktorá sa pohybovala na úrovni 2,5 %.

Medzi krajinami pretrvávajú veľké rozdiely v úrovni podpory

Zatiaľ čo podpora sa v porovnaní s rokmi 1986 – 1988 znížila, medzi krajinami ostávajú v úrovni podpory veľké rozdiely. Podpora výrobcov v rokoch 2004 – 2006 bola približne 1 % z farmárskych výnosov na Novom Zélande a 5 % v Austrálii. V Spojených štátoch a Mexiku to bolo 14 %, v Kanade 22 % a v Turecku 24 %. Úroveň podpory v Európskej únii bola na 34 %, čo je 5 percentuálnych bodov nad priemerom OECD. V Japonsku bola podpora 55 % z farmárskych výnosov a na Islande, v Nórsku, Kórei a Švajčiarsku vyše 60 %.

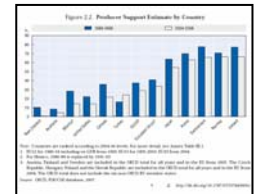
Pokrok v znižovaní úrovne podpory je v jednotlivých krajinách nerovnomerný

Od rokov 1986 – 1988 zaznamenala podpora výrobcov vo forme podielu z farmárskych výnosov najväčší pokles v Kanade, Mexiku (od rokov 1991 – 1993) a na Novom Zélande. Spomedzi krajín s vysokou podporou prišlo k najväčšiemu zníženiu na Islande, vo Švajčiarsku a Japonsku. Celková podpora poľnohospodárstva vyjadrená ako podiel HDP sa tiež znížila vo všetkých krajinách OECD, kým vysoký podiel celkovej podpory v Turecku odráža veľký poľnohospodársky sektor a relatívne nízky HDP.

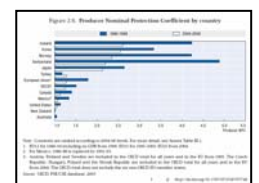
Väčší pokrok sa dosiahol pri zmene spôsobu poskytovania podpory výrobcov

Podiel najdeformujúcejších foriem podpory výroby a obchodu – súvisiacich s výstupmi alebo variabilnými vstupmi – sa v oblasti OECD znížil z 86 % podpory výrobcov v rokoch 1986 – 1988 na 64 % v rokoch 2004 – 2006. Pokles podpory súvisiacej s výrobou (vrátane podpory trhovými cenami, odrážajúcej najmä opatrenia na ochranu hraníc) sa takisto odráža v značnom znížení rozdielov medzi cenami domácich výrobcov a na hraniciach (na základe koeficientu nominálnej ochrany výrobcov, NPC). V rokoch 1986 – 1988 boli priemerné ceny výrobcov OECD o 51 % vyššie ako ceny na hraniciach; do rokov 2004 – 2006 sa rozdiel znížil o polovicu na 25 %. Najväčšie zníženie rozdielov nastalo vo Švajčiarsku, Nórsku a na Islande, ale v týchto krajinách sú ceny výrobcov stále dvojnásobné oproti cenám na hraniciach, rovnako ako v Japonsku a Kórei. Zníženie najdeformujúcejších foriem podpory je sprevádzané nárastom platieb založených na bežnej a viazanej oblasti, počte zvierat, výnosoch alebo príjmoch. V posledných rokoch vzrástla dôležitosť platieb, ktoré nevyžadujú žiadnu výrobu. K platbám sa vo zvýšenej miere pridávajú podmienky vzájomnej zhody, najmä environmentálne.

[Obrázok 2.2. Odhadnutá podpora poľnohospodárskych výrobcov podľa krajiny](#)

[Obrázok 2.6. NPC výrobcov podľa krajiny](#)

Väčšia časť podpory je stále určená pre špecifické tovary, ale vzrastá význam politik umožňujúcich väčšiu pružnosť výrobcov

Prenosy jednotlivých tovarov (SCT) ostávajú najdôležitejšou zložkou PSE, hoci ich podiel v celkovej podpore výrobcov klesol z 88 % v rokoch 1986 – 1988 na 64 % v rokoch 2004 – 2006. Zníženie prenosov zamierených na jeden tovar bolo v rámci tovarov nerovnomerné. Kým podiel SCT v príjmoch výrobcov za mlieko, vajcia, zrna a olejnaté semená klesol o vyše polovicu, iné tradične vysoko chránené sektory, ako napríklad ryža a cukor, zaznamenali len nízky pokles (ostávajú tovarom s najvyšším percentom SCT a NPC). V priebehu rokov sa podpora vyvinula na rozpočtové platby menej spojené s výrobou špecifického tovaru (a preto nezahrnuté v SCT), a to tak, že oprávnila skupinu tovarov (alebo všetok tovar) na platbu, alebo na obdržanie platby nemá žiadne požiadavky na výrobu.

V rokoch 2005 a 2006 sa realizovalo množstvo dôležitých zmien politiky...

Implementácia reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky z roku 2003 pokračovala v Európskej únii uvedením Schémy jednotnej platby počnúc rokom 2005 a rozšírením reformy na sektor cukru v roku 2006. Na obdobie 2007 – 2013 sa prijalo nové Nariadenie o rozvoji vidieka, pričom krajiny EÚ budú rozvíjať svoje implementačné programy. Island postupne nahrádza platby za mlieko založené na produkcii platbami za počet kusov stáda (2005 – 2012). V Japonsku zriadili nový základný plán pre potravinárske, poľnohospodárske a vidiecke oblasti. Jednou z vlastností bolo zavedenie nových priamych platieb od roku 2007, ktoré umožňujú výrobcom vyššiu pružnosť pri výrobných rozhodnutiach. Kórea spustila realizáciu reforiem svojej ryžovej politiky, ktoré zahŕňajú zrušenie vládnych nákupov a zavedenie priamych platieb. Švajčiarsko postupne sťahuje výrobný systém mliečnych kvót.

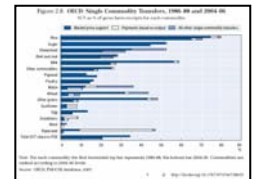
... a zvažuje sa niekoľko nových zmien

V Spojených štátoch beží posledný rok farmárskeho zákona 2002 – 2007 a v súčasnosti sa podávajú návrhy na nový farmársky zákon. Návrhy na Novú poľnohospodársku politiku Švajčiarska na roky 2007 – 2011 (AP 2011) naznačujú ďalší odklon od opatrení podporujúcich ceny tovarov.

Multilaterálne obchodné rozhovory o poľnohospodárstve pokračujú, ale úspešný výsledok stále uniká

Kolo obchodných rozhovorov Rozvojovej agenty z Dohy (DDA) pokračovalo pod patronátom WTO, ale neprišlo k žiadnemu rozhodnutiu a vzrástli rokovania o bilaterálnych a regionálnych obchodných zmluvách. Pokrok

Obrázok 2.8. OECD: prenosy jednotlivých tovarov podľa tovaru

v multilaterálnych obchodných rokovaniach by poslužil ako dodatočný podnet na ďalšie reformy poľnohospodárskej politiky.

© OECD 2007

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop/

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights/

